

Opinia Sekcji ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa w sprawie Strategii Morskiej)

COM(2005) 505 końcowy — 2005/0211 COD

(2006/C 185/04)

Dnia 29 listopada 2005 r., Rada, działając na podstawie art. 175 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 21 marca 2006 r. Sprawozdawcą była María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL.

Na 426. sesji plenarnej w dniach 20-21 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 20 kwietnia 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 137 do 3, przy 3 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES docenia wniosek dotyczący dyrektywy, który wpisuje się w ramy strategii tematycznej dotyczącej ochrony i zachowania europejskiego środowiska morskiego, rozumiejąc że może on zapewnić integrację i koordynację obecnie obowiązujących środków prawnych, w szczególności w zakresie metodologii działań w tej dziedzinie, podobnej do metodologii, którą ustanowiono w ramowej dyrektywie wodnej (RDW).

1.2 Niezależnie od powyższego, oraz utrzymując swoje krytyczne stanowisko, EKES uważa, że wniosek ten jest potrzebny, ale niewystarczający; stan naszych mórz i oceanów pogorszył się bowiem na tyle, że niezbędne byłyby bardziej rygorystyczne działania, aby wprowadzić w życie obowiązujące już środki i kontrolować ich przestrzeganie. Ponadto, wniosek ten jedynie częściowo obejmuje kwestie związane ze stanem środowiska morskiego, Komitet natomiast jest zdania, że dyrektywa ramowa byłaby bardziej skuteczna, gdyby udało się w niej na dalszym etapie zintegrować oraz szczegółowo i obszernie rozwinąć aspekty pominięte w omawianym wniosku.

1.3 Wykorzystanie obecnie dostępnych instrumentów legislacyjnych i zarządzania, zamiast tworzenia nowych, pozwala państwom członkowskim uniknąć dodatkowych wydatków, a przede wszystkim większej biurokracji. Wniosek przewiduje również konsultowanie i udział społeczeństwa oraz zainteresowanych stron, co ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia zaangażowania społecznego w kwestie ochrony środowiska naturalnego.

1.4 EKES pragnie przedstawić kilka zaleceń, które uważa za konieczne dla ulepszenia zawartości wniosku dotyczącego dyrektywy, umożliwiając tym samym Komisji zapoznanie się z naszymi propozycjami, jako przedstawicieli części społeczeństwa obywatelskiego zainteresowanej przedmiotem dyrektywy.

1.4.1 Po pierwsze, należy wyjaśnić i wzmocnić zadania Komisji w zakresie kontroli i koordynacji w stosunku do władz regionalnych, na których spoczywa obowiązek oceny i planowania celów oraz środków, które mają zostać zastosowane w środowisku morskim podlegającym ich nadzorowi. Celem powinno tu być ujednoczenie i zapewnienie równowagi działań we wszystkich regionach nadmorskich, gdyż nie można zapo-

minąć o ponadgranicznym charakterze mórz i oceanów. Natomiast scentralizowana koordynacja umożliwiłaby przeprowadzenie działań w tych krajach trzecich, w których działania wspólnotowe byłyby możliwe i, w szczególności, w krajach powiązanych z UE umowami międzynarodowymi.

1.4.2 Ponieważ dobry stan wód morskich zależy w dużej mierze od czynników ilościowych, EKES uważa, że w definicjach zawartych w dyrektywie (w szczególności w definicji dobrego stanu ochrony środowiska, opartej na ogólnych wskaźnikach jakości) należy uwzględnić wskaźniki ilościowe, jak miało to miejsce w RDW w przypadku wód śródlądowych. Jak wskazano poniżej w pkt 5.5, za minimalne cele środowiskowe należy uznać cele określone w komunikacie, ponieważ cele przedstawione we wniosku są na tyle ogólne, że mogłyby to zaszkodzić jego skutecznej realizacji.

1.4.3 Niejednoznaczne sformułowanie dotyczące kryteriów wyboru szczególnych obszarów (zdefiniowanych jako obszary, na których cele środowiskowe nie mogą zostać osiągnięte) może prowadzić do nadużyć; dlatego EKES proponuje ustanowienie jasnych i starannie sformułowanych kryteriów nadawania takiego statusu, jak również procedurę zatwierdzania go przez Komisję.

1.5 Wreszcie, EKES pragnie zwrócić uwagę na dwie kwestie mające bardzo istotne znaczenie dla skutecznej realizacji przedstawionych tu celów. Pierwsza dotyczy zapewnienia niezwłocznej realizacji wszystkich uprzednio ustanowionych środków odnoszących się do środowiska morskiego, takich jak środki należące do pakietu legislacyjnego ERIKA I, II i III, w szczególności dotyczące portów schronienia, transeuropejskiej sieci monitorowania ruchu statków, ustanowienia systemu kontroli rejestracji statków przez państwa, badania i identyfikacji odpadów (włącznie z takimi jak bomby czy kontenery zawierające produkty radioaktywne) itd.

1.5.1 Druga kwestia dotyczy badań nad środowiskiem morskim. Poszerzenie i doskonalenie wiedzy w tym zakresie umożliwi wyznaczenie jasnych celów oraz planowanie środków niezbędnych do przywrócenia dobrego stanu ochrony środowiska. Dlatego konieczny jest szerszy udział w europejskich ramowych programach badań.

2. Uzasadnienie

2.1 W 2002 r. Komisja przedstawiła komunikat⁽¹⁾, na którym opiera się omawiany tu wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej strategię na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego z punktu widzenia ochrony środowiska, w celu wspierania zrównoważonego użytkowania mórz oraz zachowania ekosystemów morskich. Już w szóstym wspólnotowym programie działań w zakresie ochrony środowiska wskazywano na potrzebę ustanowienia środków na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego oraz podkreślano, że indywidualne polityki nie są w stanie zapewnić zrównoważonego użytkowania europejskich mórz i oceanów. Stało się jasne, że niezbędne jest niezwłoczne podjęcie działań, ponieważ wiele z zagrożeń przewidzianych w szóstym programie stało się rzeczywistością; co więcej, okazały się one dużo poważniejsze niż najgorsze z przewidywań⁽²⁾.

2.2 Punktem wyjścia strategii zaproponowanej we wspomnianym komunikacie Komisji jest stan europejskiego środowiska morskiego, który ulega znacznemu pogorszeniu ze względu na oddziaływanie zmian klimatycznych, zanieczyszczenia niebezpiecznymi substancjami, połowy handlowe, eutrofizację mórz oraz nowe zagrożenia związane z wprowadzaniem obcych gatunków. Jeżeli uwzględnimy dodatkowo pozostałe przeszkody natury instytucjonalnej, takie jak wyłączna jurysdykcja przysługująca państwom członkowskim na obszarze własnych wód terytorialnych, obowiązywanie międzynarodowych konwencji, mających zastosowanie również do państw trzecich oraz różnych porozumień o zasięgu światowym⁽³⁾, jasna staje się potrzeba realizacji omawianej strategii, niezależnie od wszelkich wskazanych przeszkód.

2.3 W ten sam dzień, w którym ukazał się omawiany wniosek dotyczący dyrektywy, opublikowano inny komunikat⁽⁴⁾, na temat którego nie skonsultowano się z EKES-em. Poinformowano w nim o planowanym opracowaniu zielonej księgi na temat strategii środowiska morskiego. EKES jest zdania, że Komisja powinna brać pod uwagę zalecenia i uwagi z jego opinii, oraz że najlepszym sposobem na osiągnięcie tego byłoby przeprowadzenie nowej konsultacji, która mogłaby wykorzystać ekspertyzę EKES-u i jego opinie związane ze środowiskiem morskim (rybołówstwo, transport, węglowodory itp.). Dla EKES-u, jako reprezentanta społeczeństwa obywatelskiego, bardzo ważna jest możliwość przedstawienia swojego zdania.

(1) COM(2002) 539 końcowy – Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie: „W kierunku strategii ochrony i zachowania środowiska morskiego” („Towards a strategy to protect and conserve the marine environment” – dokument nieprzetłumaczony na jęz. polski – przyp. tłum.).

(2) W celu uzyskania bliższych informacji zob.: opinia Dz.U. C 133 z 6.6.2003 w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie: „W kierunku strategii ochrony i zachowania środowiska morskiego” („Towards a strategy to protect and conserve the marine environment” – dokument nieprzetłumaczony na jęz. polski – przyp. tłum.). Sprawozdawca: Maria Candelas Sánchez Miguel.

(3) Rozdziały I-IV wniosków ze szczytu w Johannesburgu, który odbył się w dniach 26 sierpnia – 4 września 2002 r., zawierają porozumienia dotyczące mórz i oceanów, rybołówstwa, zanieczyszczenia wód morskich i badań morskich. Zob. opinia Dz.U. C 133 z 6.6.2003.

(4) COM(2005) 505 końcowy z dn. 14.10.2005 r.

3. Streszczenie wniosku

3.1 Strategia na rzecz zachowania i ochrony środowiska morskiego przewiduje instrument konieczny do jej realizacji, przedstawiony w omawianym tu wniosku dotyczącym dyrektywy. Uwzględniono w niej również konwencje międzynarodowe, w szczególności te podpisane przez Komisję i państwa członkowskie w ramach ONZ⁽⁵⁾, oraz porozumienia regionalne⁽⁶⁾, ponieważ dyrektywa ta powinna się przyczynić do spełniania podjętych w nich zobowiązań.

3.2 Wniosek dotyczący dyrektywy został podzielony na pięć rozdziałów, z których pierwszy określa przedmiot (art. 1), zakres zastosowania (art. 2), regiony i podregiony morskie (art. 3), strategię morską (art. 4), zasady koordynacji i współpracy między państwami członkowskimi (art. 5) oraz właściwe organy (art. 6).

3.3 W tej części szczególnie wart podkreślenia jest art. 4 dotyczący strategii morskich, które państwa członkowskie powinny ustanowić dla każdego regionu morskiego, i które powinny obejmować przynajmniej:

- dokonanie wstępnej oceny stanu ochrony wód oraz wpływu, jaki wywiera na nie działalność człowieka,
- zdefiniowanie dobrego stanu ochrony danych wód;
- określenie celów środowiskowych;
- opracowanie i wdrożenie programu monitorowania celów.

Jednocześnie należy opracować program środków mających na celu osiągnięcie dobrego stanu ochrony środowiska mórz i oceanów, które należy zrealizować najpóźniej do 2016 r.

3.4 Rozdziały drugi i trzeci poświęcono strategiom morskim: rozdział II określa zasady sporządzania takich strategii, natomiast rozdział III dotyczy programów środków.

3.4.1 Środki na rzecz **ustanowienia strategii morskich** opierają się na wymogu przeprowadzenia przez państwa członkowskie wstępnej oceny swoich wód morskich (art. 7), która powinna obejmować różnorodne aspekty, takie jak gospodarcza i społeczna analiza ich użytkowania oraz analiza kosztów degradacji środowiska morskiego. Zdefiniowano także pojęcie „dobrego stanu ochrony środowiska” (art. 8 i zał. II), określono cele środowiskowe (art. 9 i zał. III) i wreszcie, określono metodę tworzenia programów monitorowania (art. 10 oraz zał. II i IV) oraz metodę zatwierdzania (art. 11).

(5) Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), przyjęta na mocy decyzji Rady 98/392/WE z dnia 23 marca 1998 r.

(6) Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, decyzja 94/157/WE; Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Północno-Wschodniego Atlantyku, decyzja 98/249/WE; Konwencja o ochronie Morza Śródziemnego przed zanieczyszczeniem, decyzja 77/585/WE. zmieniona w 1995 r.

3.4.2 W rozdziale III ustanowiono **programy środków**, które państwa członkowskie powinny zrealizować we wszystkich swoich regionach morskich (art. 12 i zał. V) w celu osiągnięcia dobrego stanu ochrony środowiska. Stosownie do wyników wstępnej oceny, o środkach tych należy poinformować Komisję (art. 14) w celu ich późniejszego zatwierdzenia (art. 15). Przewidziano również środki doraźne (*ad hoc*) dla szczególnych obszarów (art. 13).

3.5 Rozdział IV określa zasady aktualizacji strategii dotyczących poszczególnych regionów morskich (art. 16) oraz przewiduje wymóg sporządzania co trzy lata sprawozdań okresowych (art. 17). Godny uwagi jest art. 18, w którym ustanowiono zasady informowania społeczeństwa i konsultacji z nim, zgodnie z dyrektywą 2003/35/WE. Wskazano również na wymóg sporządzania przez Komisję sprawozdań oceniających proces wdrażania dyrektywy (art. 19), której treść powinna stać się przedmiotem przeglądu po 15 latach od daty wejścia dyrektywy w życie.

3.6 Wreszcie, w rozdziale V zamieszczono przepisy techniczne, ze szczególnym uwzględnieniem załączników (art. 21) oraz komitetu, który będzie wspierał Komisję w realizacji tych zadań (art. 22).

4. Uwagi dotyczące wniosku

4.1 Przy analizie obecnego wniosku dotyczącego dyrektywy należy uwzględnić treść wspomnianego już komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie: „W kierunku strategii ochrony i zachowania środowiska morskiego” (jego szerszą analizę odnaleźć można w opinii CESE/578/2003 w sprawie tego komunikatu). Najważniejsze tezy komunikatu przedstawiają się następująco:

- indywidualne polityki państw członkowskich nie przynoszą pożądanego efektów w zakresie poprawy stanu środowiska morskiego wód wspólnotowych, a w rzeczywistości jego stan ulega stopniowemu pogorszeniu;
- państwa członkowskie nie prowadzą skutecznego monitoringu stanu wód morskich;
- brakuje dostatecznej wiedzy naukowej na temat środowiska morskiego; niezbędne jest większe zaangażowanie na rzecz badań;
- w związku z potrzebą opracowania strategii na rzecz ochrony i przywrócenia dobrego stanu środowiska morskiego ustanowiono zadowalające kryteria i cele oraz wyrażono je w postaci 23 rodzajów potencjalnych działań.

4.2 W swojej opinii EKES ocenił, że:

- a) komunikat przyczynia się do zainicjowania działań na rzecz ochrony i przywrócenia dobrego stanu środowiska morskiego;
- b) brakuje jednak przejrzystej i skutecznej metodologii działań, podobnej do tej, którą ustanowiono w ramowej dyrektywie wodnej (RDW);

- c) metodologia ta, oparta na ekosystemach, powinna obejmować zasady ustalania „dobrego stanu wód” i dzielenia środowiska morskiego na strefy oraz określać kryteria i mechanizmy koordynacji dla władz itd.

4.3 W tym kontekście należy uznać, że dyrektywa uwzględnia ważniejsze propozycje zawarte w opinii EKES-u, choć interpretowane z innej perspektywy, jak również ustanawia metodologię działania zbliżoną do tej, którą ustanowiono w RDW. Równocześnie jednak widoczne są wyraźne różnice dotyczące roli Komisji i państw członkowskich oraz określenia różnorodnych elementów metodologii. Przyczyny tych różnic oraz użyteczność ich wprowadzenia nie zostały wyraźnie wyjaśnione, głównie dlatego, że występują poważne sprzeczności, na przykład:

- a) w komunikacie indywidualne polityki i ramy wspólnotowe zostały ocenione jako nieskuteczne, a mimo to we wniosku dotyczącym dyrektywy utrzymano ten model działania;
- b) w komunikacie w sposób wyczerpujący określono kryteria, cele i działania, które jednak tylko w części znalazły odzwierciedlenie w treści wniosku.

4.4 EKES uważa, że wniosek dotyczący dyrektywy:

- a) stanowi niezbędny, ale niedostateczny instrument ochrony i przywrócenia dobrego stanu środowiska morskiego mającego znaczenie dla UE, które obejmuje także obszary wykraczające poza wody morskie będące pod jej jurysdykcją;
- b) stanowi dobry punkt wyjścia, który trzeba jeszcze dopracować w istotnych aspektach;
- c) jest niekompletny — w dalszej kolejności należy opracować nowe elementy i włączyć je do wniosku dotyczącego dyrektywy, tak aby stworzyć dyrektywę ramową o niezbędnym zakresie i stopniu szczegółowości.

4.5 Za wykonanie dyrektywy odpowiadają prawie wyłącznie państwa członkowskie. Rolą Komisji jest natomiast przekazywanie wytycznych odnośnie do nowych inicjatyw, uzyskiwanie sprawozdań od państw członkowskich i decydowanie o zatwierdzeniu lub odrzuceniu definicji stanu środowiska morskiego oraz ustalonych celów i wskaźników środowiskowych, planu monitorowania, jak również programu środków dotyczących szczególnych obszarów, z uwzględnieniem niezbędnych zmian (*mutatis mutandis*).

4.6 W dyrektywie nie ustanawia się ani nowych instrumentów prawnych, ani nowych instrumentów zarządzania, lecz wykorzystuje się obowiązujące instrumenty wspólnotowe oraz umowy międzynarodowe, których sygnatariuszem jest Unia Europejska.

4.7 Wyjaśnia się w niej również formy udziału społeczeństwa i zainteresowanych stron za pośrednictwem państw członkowskich.

5. Uwagi szczegółowe

5.1 Doświadczenia uzyskane w ramach realizacji bardziej ambitnych przepisów europejskich w państwach członkowskich (RDW, dyrektywa w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli) wskazują na konieczność pełnienia przez Komisję aktywnej roli nie tylko w zakresie monitorowania, lecz także koordynacji i centralizacji podejmowanych działań mających na celu wspieranie państw członkowskich, przy równoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości. W tym celu Komisja powinna zorganizować prace forum właściwych władz wszystkich regionów i podregionów morskich, z udziałem zainteresowanych przedstawicieli instytucji naukowych, mogących wykazać się osiągnięciami w tej dziedzinie oraz władz odpowiedzialnych za politykę w dziedzinie rybołówstwa oraz radionuklidów oraz kierować tymi pracami.

5.2 W związku z tym, wniosek dotyczący dyrektywy powinien zawierać nie tylko wymogi w zakresie informowania i zatwierdzania dotyczące proponowanej oceny wstępnej, ustalenia dotyczące dobrego stanu ochrony środowiska, cele środowiskowe, program monitorowania oraz program środków (wraz ze środkami *ad hoc* dla szczególnych obszarów), lecz także powinien ustanawiać procedurę działania i terminy dotyczące rozpatrywania wszelkich zgłoszonych zastrzeżeń. Procedura ta powinna umożliwiać udział zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa oraz zapewniać wystarczające zachęty w tym celu.

5.3 Elementy oceny wstępnej opisano w załączniku II. W tabeli dotyczącej presji wywieranych na środowisko oraz ich wpływu należałoby (zgodnie ze zdaniem wyrażonym w komunikacie poprzedzającym wniosek dotyczący dyrektywy) określić zjawiska wywołane działalnością człowieka oraz ich związek z presjami i wywieranym przez nie wpływem, a także z kryteriami i celami ochrony środowiska morskiego, w celu stworzenia odpowiednich powiązań z działaniami i politykami przewidzianymi w strategii.

5.4 Definicje „dobrego stanu ochrony środowiska” oraz „dobrego stanu środowiska morskiego” opierają się na „ogólnych wskaźnikach jakości, szczegółowych kryteriach i normach”. Tymczasem należałoby również wprowadzić wskaźniki ilościowe, niezbędne do oceny niektórych czynników dotyczących zarówno oceny wstępnej, jak i dobrego stanu ochrony środowiska. Ponadto ilościowe punkty odniesienia są niezbędne do oceny niektórych zmiennych w programach monitorowania (np. zawartości fitoplanktonu).

5.5 Cele środowiskowe, określone w art. 9 i załączniku III, zostały wyznaczone na podstawie zbyt ogólnych kryteriów. Należałoby ustalić minimalne kryteria i cele — co najmniej te, które znalazły się w komunikacie z 2002 r., tj.:

- zmniejszenie różnorodności biologicznej i zniszczenie siedlisk;
- substancje niebezpieczne;

- eutrofizacja;
- radionuklidy;
- trwałe zanieczyszczenia ropopochodne;
- odpady i pozostałości;
- transport morski;
- zdrowie i środowisko naturalne;
- zmiany klimatyczne.

5.6 Program środków (art. 12, zał. IV) powinien obejmować co najmniej środki obowiązkowe według prawa UE, a zwłaszcza prawa dotyczącego wód przybrzeżnych, w której to dziedzinie program działań ma na celu zapobieganie szkodom wywoływanym przez różne ww. źródła zanieczyszczeń. Ponadto powinien on obejmować środki obowiązkowe według umów i konwencji międzynarodowych oraz środki *ad hoc* służące ograniczeniu dalszego pogarszania się stanu środowiska morskiego na szczególnych obszarach. Zaletą tego rozwiązania będzie zebranie w jednym dokumencie wszystkich środków i inicjatyw rozproszonych w różnych przepisach i regulacjach, co ułatwi ich realizację.

5.6.1 Równocześnie jednak należy zapewnić, by w takich programach środków nie ograniczano się do tego minimum. Skoro okazało się ono niewystarczające, by zapobiec pogarszaniu się stanu środowiska; nie należy raczej oczekiwać, by wystarczyło do osiągnięcia dobrego stanu ochrony środowiska morskiego. W związku z tym, przydatnym rozwiązaniem byłoby regularne rozpowszechnianie w krajach nadmorskich dobrych praktyk w dziedzinie eko-technologii (jak np. ekologiczne toalety, detergenty nie zawierające fosfatów, strefy buforowe, ograniczenia stosowane na wybrzeżu itp.).

5.7 Wniosek dotyczący dyrektywy umożliwia państwom członkowskim wybór szczególnych obszarów, na których cele środowiskowe nie mogą zostać osiągnięte wskutek następujących przyczyn:

- działanie lub zaniedbanie ze strony innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- przyczyny naturalne lub przypadki siły wyższej;
- modyfikacje lub zmiany fizyczne spowodowane przez „działania podjęte z uwagi na nadrzędny interes publiczny”.

5.7.1 Powyższe sformułowania są na tyle niejednoznaczne, że mogą stać się powodem nadużyć przy zastosowaniu. Dlatego też należy:

1. jasno i starannie określić te przyczyny poprzez:

- wyszczególnienie, jakie działania lub zaniedbania innych państw mogą wpływać na realizację celów środowiskowych;
- określenie, jakie zjawiska uznaje się za przyczyny naturalne oraz zdefiniowanie kryteriów działania siły wyższej;

- określenie kryteriów ustalania „interesu publicznego”;
2. ustanowić procedurę zatwierdzania tych wyłączeń przez Komisję, realizowaną z udziałem zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa.
- 5.8 Co się tyczy kwestii koordynacji i współpracy, należy wziąć pod uwagę kraje trzecie graniczące z UE przez morza i oceany — i to nie tylko sygnatariuszy umów międzynarodowych — aby zachęcić je do współpracy na rzecz uzyskania dobrych wyników środowiskowych.

Bruksela, 20 kwietnia 2006 r.

5.9 Na koniec, wniosek dotyczący dyrektywy zakłada, że udział zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa zostanie zapewniony za pośrednictwem obowiązujących systemów państwowych. Tymczasem funkcjonowanie tych systemów w wielu państwach budzi zastrzeżenia ze względu na brak przejrzystości lub opóźnienia w udzielaniu odpowiedzi na wnioski, w innych zaś przypadkach ze względu na niejednoznaczną rolę organizacji „zainteresowanych stron” itd. Dlatego Komisja powinna ustanowić funkcjonalną i skuteczną procedurę przyjmowania i rozpatrywania skarg wnoszonych przez zainteresowane strony i przedstawicieli ogółu społeczeństwa, która zagwarantuje społeczeństwu prawo do informacji, konsultacji i udziału. Dlatego, jak zaznaczono powyżej, należy zlikwidować możliwość stosowania w systemie zatwierdzania zasady *mutatis mutandis*.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie zarządzania przemianami w przemyśle w obszarach transgranicznych po rozszerzeniu Unii Europejskiej

(2006/C 185/05)

Dnia 20 lipca 2005 r. przyszła austriacka prezydencja Rady Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie *zarządzania przemianami w przemyśle w obszarach transgranicznych po rozszerzeniu Unii Europejskiej*

Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 22 marca 2006 r. Sprawozdawcą był Marian KRZAKLEWSKI.

Na 426. sesji plenarnej w dniach 20-21 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z 21 kwietnia 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 69 do 2, przy 5 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

Część I: Podsumowanie wniosków i zaleceń EKES-u

Rząd Austrii zgłosił formalny wniosek, aby Komisja Konsultacyjna (CCMI) przygotowała rozpoznawczą opinię na temat: „Zmiany przemysłowe w rozszerzonej UE — perspektywy i skutki w regionach transgranicznych”.

Komitet uważa, że w okresie nowej prezydencji należy stworzyć wyodrębnioną i precyzyjną definicję tego, co oznacza „region” w transgranicznym i przemysłowym kontekście. Odrębnie należy odnieść się do regionów leżących na styku z krajami niebędącymi członkami UE i uwzględnić to, czy kraj sąsiadujący jest, czy nie jest państwem kandydującym.

Należy odpowiedzieć na pytanie, gdzie i jak przebiega linia oddzielająca efekty zmian przeprowadzonych w tych regionach w latach 90-ych i efekty zmian uzyskane w związku z akcesją nowych państw do UE, a także z jakim skutkiem były tam

stosowane instrumenty wspólnotowe przed akcesją i po akcesji oraz jakie były opóźnienia w stosowaniu polityk UE w tych regionach w stosunku do pozostałych.

Komitet stwierdza, że bardzo ważnym, a nawet decydującym czynnikiem wpływającym na prowadzenie i rozwój polityki przemysłowej w regionach transgranicznych w rozszerzonej Europie była w przeszłości i jest obecnie możliwość wykorzystania przez zainteresowane strony w tych obszarach środków z funduszy strukturalnych UE. Zwiększenie ich udziału w tych regionach jest bezwzględnie potrzebne. Nową szansą w tej dziedzinie jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Transgranicznej — EUWT. Komitet ze szczególną mocą podkreśla konieczność włączenia do grona tych, którzy tworzą EUWT, podmiotów gospodarczych i społecznych oraz innych